

Till Ålands lagting

Förslag till fjärde ändring av budgeten för år 2024

ALLMÄN MOTIVERING

Till lagtinget överlämnas landskapsregeringens förslag till fjärde ändring av Ålands budget år 2024.

I förslaget föreslår landskapsregeringen bland annat:

- Nytt anslag för kompensation av kommunernas kostnader för barnomsorg och grundskola för Ukraina flyktingar
- Medel för att upprätthålla patientflygtransport till Åbo
- Medel för avveckling av Ålands Utvecklings Ab samt
- Extra överföring till landskapet Ålands pensionsfond för att trygga framtida pensionsutbetalningar och möjliggöra en aktivare roll som investerare i främst vård- och sociala byggnader.

I och med förslaget till fjärde ändringsbudget har för år 2024 budgeterats anslag och inkomster i budgetens olika avsnitt enligt nedanstående fördelning

	Grundbudget 2024	Äb 1/2024	Äb 2/2024	Äb 3/2024	Äb 4/2024	Sammanlagt
Resultatpåverkande poster:						
Anslag						
Verksamhet och överföringar	-429 179 830	-4 800 000	-874 000	-2 480 000	-1 483 000	-438 816 830
Skattefinansiering m.m.	-8 916 000	4 800 000			-41 225 000	-45 341 000
Sammanlagt	-438 095 830	0	-874 000	-2 480 000	-42 708 000	-484 157 830
Inkomster						
Verksamhet och överföringar	62 535 830		651 000			63 186 830
Skattefinansiering m.m.	359 541 000		-3 050 000	37 467 000		393 958 000
Sammanlagt	422 076 830	0	-2 399 000	37 467 000	0	457 144 830
Överskott/underskott	-16 019 000	0	-3 273 000	34 987 000	-42 708 000	-27 013 000
Balansposter:						
Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar						
Anslag	-28 861 000	-3 600 000	-1 780 000	-375 000	-247 000	-34 863 000
Inkomster	2 780 000	1 300 000	386 000		230 000	4 696 000
Sammanlagt	-26 081 000	-2 300 000	-1 394 000	-375 000	-17 000	-30 167 000
Anslag sammanlagt	-466 956 830	-3 600 000	-2 654 000	-2 855 000	-42 955 000	-519 020 830
Inkomster sammanlagt	424 856 830	1 300 000	-2 013 000	37 467 000	230 000	461 840 830

Med hänvisning till ovanstående samt till detaljmotiveringen får landskapsregeringen
vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till fjärde ändring av budgeten för år 2024.

Mariehamn den 28 november 2024

Lantråd

Katrin Sjögren

Minister

Mats Perämaa

Sifferstat:

		Anslag Äb 2024	Inkomster Äb 2024
VERKSAMHET OCH ÖVERFÖRINGAR			
200	Landskapsregeringen och regeringskansliet	17 000	0
252	Serviceverksamhet	<u>17 000</u>	<u>0</u>
25210	Serviceverksamhet	17 000	0
400	Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	<u>0</u>	<u>0</u>
450	Vattenförsörjning och vattenvård	<u>0</u>	<u>0</u>
45000	Vattenförsörjning och vattenvård, verksamhet (RA)	<u>0</u>	<u>0</u>
500	Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde	-1 100 000	0
517	Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga	<u>0</u>	<u>0</u>
51700	Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, verksamhet (R)	-250 000	0
51700	Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, överföringar (R)	250 000	0
525	Stöd för kostnader för flyktingars barnomsorg och grundskola	<u>-1 100 000</u>	<u>0</u>
52500	Barnomsorg och grundskola för flyktingar	-1 100 000	0
700	Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	-400 000	0
747	Övrig trafik	<u>-400 000</u>	<u>0</u>
74700	Övrig trafik, överföringar (RA)	-400 000	0
Verksamhet och överföringar sammanlagt		-1 483 000	0
89	SKATTEFINANSIERING, FINANSIELLA POSTER OCH RESULTATRÄKNINGSPOSTER		
890	Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansiella poster	-41 225 000	0
892	Finansiella poster	<u>-41 225 000</u>	<u>0</u>
89200	Finansiella poster (F)	-1 225 000	0

		Anslag Äb 2024	Inkomster Äb 2024
89215	Extra överföring till Landskapet Ålands pensionsfond	-40 000 000	0
Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter sammanlagt		-41 225 000	0
9	INVESTERINGAR, LÅN OCH ÖVRIGA FINANSINVESTERINGAR		
200	Landskapsregeringen och regeringskansliet	-247 000	230 000
9240	Brand- och räddningsväsendet	-230 000	230 000
924000	Investering nödvattensystem (R)	-230 000	230 000
9252	Serviceverksamhet	-17 000	0
925210	Serviceverksamhetsinvesteringar (R)	-17 000	0
Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar sammanlagt		-247 000	230 000
Anslag och inkomster totalt ovanstående		-42 955 000	230 000

Detaljmotivering - Verksamhet och överföringar

200 Landskapsregeringen och regeringskansliet

252 Serviceverksamhet

25210 Serviceverksamhet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Intäkter	13 788	42 600		
Kostnader	-280 570	-441 600		17 000
Anslag netto	-266 782	-399 000		17 000

Budgetmotivering

Föreslås en omdisponering av 17.000 euro till moment 925210.

Utgifter

Se moment 925210.

400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

450 Vattenförsörjning och vattenvård

45000 Vattenförsörjning och vattenvård, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Intäkter	56 795	244 000		
Kostnader	-423 143	-1 307 000		
Anslag netto	-366 348	-1 063 000		

Budgetmotivering

Föreslås att anslaget blir ett ramanslag.

500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

517 Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga

51700 Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Intäkter				
Kostnader		0		-250 000
Anslag netto		0		-250 000

Budgetmotivering

Föreslås att av tidigare budgeterade medel under överföringsmomentet överförs 250.000 euro till verksamhetsmomentet.

Utgifter

Fritidsverksamhet för barn och unga, *ÅL-IN Fritid 2024 – 2027*, är ett projekt initierat av den Åländska Folkhälsostrategin för att främja barn och ungas fysiska och psykiska hälsa. Projektet syftar till att skapa möjligheter till en meningsfull och hållbar fritid i anslutning till skoldagen samt lägga grund för en mer jämlik hälsa i samhället oberoende av geografiska eller ekonomiska förutsättningar. Projektet administreras av kulturbyrån och har en anställd projektledare på 100 %. Därför föreslås att 250.000 euro omdisponeras från överföringsmomentet till verksamhetsmomentet.

51700 Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Intäkter				
Kostnader		-1 000 000		250 000
Anslag netto		-1 000 000		250 000

Budgetmotivering

Av tidigare budgeterade medel föreslås att 250.000 euro omdisponeras till verksamhetsmomentet.

Utgifter

Se verksamhetsmomentet.

525 Stöd för kostnader för flyktingars barnomsorg och grundskola

52500 Barnomsorg och grundskola för flyktingar

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Intäkter				
Kostnader				-1 100 000
Anslag netto				-1 100 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 1.100.000 euro.

Utgifter

Med anledning av Rysslands anfall mot Ukraina i februari 2022 sökte sig över 300 ukrainska medborgare under år 2022 till Åland och fick tillfälligt skydd enligt EU:s flyktingdirektiv. Kriget har fortsatt under hela åren 2023 samt 2024 och många av flyktingarna finns kvar på Åland. Vissa av flyktingarna har tagit möjligheten att efter ett år i landet registrera sig i en hemkommun på Åland medan andra fortsättningsvis är inskrivna i den flyktingförläggning som öppnade på Åland under år 2022 även om de är boende i en åländsk kommun. Ukrainska barn har varit inskrivna i kommunernas barnomsorgs- och skolverksamheter under åren 2022, 2023 och 2024.

Ersättningen till de åländska och finländska kommunerna för de ökade kostnaderna utlovades av den finska staten vid ett tidigt skede men eftersom den ekonomiska kompensationen kanaliserades genom rikets statsandelssystem förbisågs de åländska kommunerna. Landskapsregeringen har under åren 2022, 2023 och 2024 vid ett flertal tillfällen lyft frågan till olika ministerier i Finland utan att få något klagörande kring den utlovade ersättningen.

För att bistå de åländska kommunerna ekonomiskt för deras rättmätiga krav på ersättning av den finska staten avser landskapsregeringen ersätta kommunerna utifrån antalet barn och ungdomar på samma sätt som gäller om de varit mantalsskrivna i respektive kommun. Beräkningarna har gjorts av landskapsregeringen utifrån de underlag som kommunerna bistått med. Summorna har utgått från generella beräkningar per barn i grundskola och barnomsorg för åren 2022 och 2023.

De beräknade kostnaderna som kommunerna har rätt till ersättning för åren 2022 och 2023, och som landskapsregeringen, med budgetlag kompenserar, uppgår till 1.100.000 euro.

Ersättning för den förberedande undervisningen om ca 815.000 euro har utbetalts av landskapsregeringen som landskapsandel fr.o.m. höstterminen 2022 under moment 52000.

700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde

747 Övrig trafik

74700 Övrig trafik, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Intäkter				
Kostnader	-2 162 768	-3 250 000	800 000	-400 000
Anslag netto	-2 162 768	-3 250 000	800 000	-400 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en ökning om 400.000 euro.

Utgifter

Anslaget föreslås även kunna användas för att upprätthålla flygtransporter på sträckan Mariehamn – Åbo, för patienter som remitteras från ÅHS. För ändamålet budgeteras 400.000 euro. Landskapsregeringen för diskussioner med olika aktörer på flygmarknaden och kommunikationsministeriet om hur flygtransporter till och från fastlandet kan tryggas. Ett stöd för trafiken kan beviljas inom ramen för av landskapsregeringen fastställd stödordning, vilken baseras på EU:s gällande regelverk om statligt stöd samt landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Detaljmotivering - Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter

890 Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansiella poster

892 Finansiella poster

89200 Finansiella poster (F)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Intäkter	3 606 448	3 295 000	-300 000	0
Kostnader	-367 340	-460 000		-1 225 000
Anslag netto	3 239 108	2 835 000	-300 000	-1 225 000

Budgetmotivering

Föreslås ett tillägg om 1.225.000 euro.

Utgifter

I den fjärde tilläggsbudgeten för år 2020 upptogs ett anslag om 900.000 euro, utöver det anslag om 100.000 euro som upptogs i grundbudgeten, för att täcka eventuella kreditförluster för lån. Tillägget upptogs för att täcka en förväntad kreditförlust på landskapets lånefordran på Ålands Utvecklings Ab gällande lånet som betalades ut år 2015 från moment 962100 för genomförande av finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital inom Ålands strukturfondsprogram Entreprenörskap och kompetens 2014 - 2020 med delfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Av motiveringen till tilläggsbudgeten framkommer att ett uppskattat belopp kostnadsförs på år 2020 och korrigeras senare år när det slutliga beloppet blir känt.

Bolaget har försatts i likvidation i enlighet med det aktieägarbeslut som fattades den 13.9.2023. Planerat likvidationsdatum är den 30 november 2024. Landskapsregeringen har den 28 november fattat beslut om att avskriva lån (lånetyp 433 lånenummer 1), låntagare bolaget Ålands utvecklings Ab, med saldo 890.240,20 euro, vilket är ca 110.000 euro mindre än vad som tidigare har kostnadsförts år 2020.

Utöver nedskrivning av lånefordran gentemot bolaget ska landskapsregeringens aktieinnehav i bolaget Ålands Utvecklings Ab, 588 stycken aktier om ett bokföringsvärde om 1.254.173,36 euro, nedskrivs som tillgångar då bolaget upphör genom likvidation.

Landskapsregeringen har den 31.10.2024 fattat beslut om att infria en landskapsgaranti om 80.000 euro gentemot bolaget Gesterby mjölk Ab som försattes i konkurs den 18.9.2024.

Landskapsregeringen bevakar regressrätten i den pågående konkursförhandlingen.

89215 Extra överföring till Landskapet Ålands pensionsfond

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Intäkter				
Kostnader				-40 000 000
Anslag netto				-40 000 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

I ändringsbudget 3 för år 2024 budgeterades en slutavräkning för år 2023 om 45.467.000 euro. Med beaktande av den ökade avräkningen föreslår landskapsregeringen att en extra överföring om 40.000.000 euro görs till landskapet Ålands pensionsfond.

Utgifter

Pensionsfondens kalkylerade nettoavkastning över tid, med avdrag för prognosticerad inflation, beräknas på basis av historiska data uppgå till 3,7 %. Landskapsregeringen bedömer i det här skedet att avkastningen överstiger räntekostnaden vid en framtida eventuell extern upplåning till följd av bristande likviditet.

Fondens uppskattade marknadsvärde per 31.12.2024 uppgår till 546,5 miljoner euro. Enligt de senaste beräkningarna kommer fonden att börja minska i värde under år 2025. Den uppskattade avkastningen och det sinande inflödet från pensionsavgifter täcker under nästa år inte längre storleken på uttagen ur fonden. Av budgetförslaget för år 2025 framgår under moment 38000 att överföringen från pensionsfonden till landskapets budget beräknas överstiga summan av de pensionspremier och -avgifter som inbetalas till fonden med ca 17,7 miljoner euro år 2025, att jämföra mot ca 13,2 miljoner euro år 2024.

Med den föreslagna extra överföringen överstiger pensionsfondens inbetalningar utbetalningarna med ca 26,8 miljoner euro under år 2024. Genom det föreslagna tillskottet tryggas framtida pensionsutbetalningar och samtidigt genereras det avkastning på kapitalet. Med beaktande av den kalkylerade avkastningen över tid har landskapsregeringen ökat överföringen från pensionsfonden till budgeten för år 2025 med 1.480.000 euro eller 3,7 procent av 40.000.000 euro. Landskapsregeringens avsikt är att motsvarande ökning av överföringen från pensionsfonden ska bibehållas de kommande åren.

Detaljmotivering - Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar

200 Landskapsregeringen och regeringskansliet

9240 Brand- och räddningsväsendet

924000 Investering nödvattensystem (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Anslag netto				0

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:6) föreslås ett nettoanlag under momentet. Nettoanslaget innefattar anslag och inkomster om 230.000 euro.

Inkomster

För anskaffning av ett nödvattensystem har Försörjningsberedskapscentralen meddelat att landskapsregeringen kan erhålla ett bidrag om 230.000 euro.

Utgifter

För inköp av ett nödvattensystem föreslås ett anslag om 230.000 euro. Ett nödvattensystem behöver köpas för att trygga nödvatten vid eventuella störningssituationer. Investeringen ses som en del av beredskapsarbetet.

9252 Serviceverksamhet

925210 Serviceverksamhetsinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	Äb 1 - 3 2024	Förslag äb 4 2024
Anslag netto	-65 325	0		-17 000

Budgetmotivering

Föreslås en ökning om 17.000 euro. Medlen omdisponeras från moment 25210. Med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster vid utbyte av bil.

Utgifter

En ersättande bil behöver anskaffas då batterikapaciteten för en tidigare anskaffad elbil är för låg.

Bilaga

Sammandrag	Budget 2024	Äb 1 - 2024	Äb 2 - 2024	Äb 3 - 2024	Äb 4 - 2024	Budget inkl. Äb 1 - 4 totalt
Försäljningsintäkter	9 888 502					9 888 502
Avgiftsintäkter	6 976 872		50 000			7 026 872
Erhållna bidrag	2 296 052		651 000			2 947 052
Övriga verksamhetsintäkter	680 860					680 860
Verksamhetens intäkter	19 842 286	0	701 000	0	0	20 543 286
Personalkostnader	-126 040 226		-1 039 000		-185 000	-127 264 226
Köp av tjänster	-66 162 919		-2 239 000	-713 000	-43 000	-69 157 919
Material, förnödenheter och varor	-23 356 025		-30 000		-5 000	-23 391 025
Övriga verksamhetskostnader	-26 877 282			-369 000		-27 246 282
Verksamhetens kostnader	-242 436 451	0	-3 308 000	-1 082 000	-233 000	-247 059 451
Pensionsintäkter	24 025 000					24 025 000
Pensionskostnader	-43 725 000					-43 725 000
Pensionsintäkter och kostnader	-19 700 000	0	0	0	0	-19 700 000
Överföringar från EU	4 459 000					4 459 000
Återbetalningar av överföringar	80 000					80 000
Övriga inkomst- och kapitalöverföringar	392 830					392 830
Intäkter av inkomst- o kapitalöverföringar	4 931 830	0	0	0	0	4 931 830
Undervisning, kultur och idrott	-21 168 000		-106 000		250 000	-21 024 000
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-42 253 000			40 000	-1 100 000	-43 313 000
Arbetsmarknad	-450 000					-450 000
Bostadsproduktion	-810 000			-850 000		-1 660 000
Primärnärings	-11 308 000					-11 308 000
Övrigt näringsliv	-6 662 000		1 200 000	500 000	-400 000	-5 362 000
Allmänna stöd	-25 990 000			-1 000 000		-26 990 000
Övriga inkomst- och kapitalöverföringar	-9 660 830			50 000		-9 610 830
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-118 301 830	0	1 094 000	-1 260 000	-1 250 000	-119 717 830
Verksamhetsbidrag	-355 664 165	0	-1 513 000	-2 342 000	-1 483 000	-361 002 165
Skatteinkomster	318 746 000		-2 800 000	37 467 000		353 413 000
Ränteintäkter	2 740 000		-300 000			2 440 000
Övriga finansiella intäkter	38 115 000					38 115 000
Räntekostnader	-12 000					-12 000
Övriga finansiella kostnader	-506 335				30 000	-476 335
Finansiella intäkter och kostnader	40 336 665	0	-300 000	0	30 000	40 066 665
Årsbidrag	3 418 500	0	-4 613 000	35 125 000	-1 453 000	32 477 500
Avskrivningar enligt plan	-11 071 500			-138 000		-11 209 500
Avskrivningar engångs						
Nedskrivningar					-1 255 000	-1 255 000
Av- och nedskrivningar	-11 071 500	0	0	-138 000	-1 255 000	-12 464 500
Extraordinära poster			1 340 000		-40 000 000	-38 660 000
Räkenskapsperiodens resultat	-7 653 000	0	-3 273 000	34 987 000	-42 708 000	-18 647 000
Ökning eller minskning av reserver	-8 366 000	0				-8 366 000
Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-16 019 000	0	-3 273 000	34 987 000	-42 708 000	-27 013 000